

Datum: 30.04.2020. godine.
Broj predmeta: Ž-SA-05-345/20

Krizni stožer Federacije Bosne i Hercegovine

Krizni stožer Kantona/Županije Sarajevo

Krizni stožer Hercegovačko-neretvanske županije

Predmet: Preporuka broj P-68/20

UVOD

Institucija ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Institucija ombudsmana) zaprimila je dana 28.04.2020. godine žalbu Udruge BH Novinari Sarajevo pod brojem: 01-28/20 od 27.04.2020. godine da se razmotre odluke Kriznog stožera Federacije Bosne i Hercegovine, Kriznog stožera Kantona/Županije Sarajevo i Kriznog stožera Hercegovačko-neretvanske županije a koje se odnose na prisustvo novinara i medija na konferencijama za medije.

Navode žalbe možemo podvesti pod slijedeće, nesporna je činjenica da je potrebno poduzeti mjere na zaštiti zdravlja kako stanovništva, tako i medijskih djelatnika, ali organiziranje konferencija bez prisustva novinara, kao i isključivanje mogućnosti njihovog direktnog dijaloga sa javnim zvaničnicima tijekom trajanja konferencije, može dovesti do cenzure i nepotpunog informiranja građana.

Dalje, naveli su da i prakse kriznih stožera variraju, s vremena na vrijeme, od prisustva, primjera radi, tri novinara, slanja pitanja putem e-maila, pa do potpunih zabrana.

Nakon uvida u spis Ombudsmani Bosne i Hercegovine razmotrili su ovaj predmet u kontekstu promoviranja dobre uprave i vladavine prava, slobode izražavanja kao i proaktivne transparentnosti.

ZAPAŽANJA OMBUDSMANA

Ombudsmani Bosne i Hercegovine primjećuju da je navedena praksa izazvala niz reakcija i pitanja u zajednici medijskih profesionalaca i građana, te da je u svezi iste već objavljeno nekoliko tekstova¹, kao i da određeni mediji zbog toga prestaju i pratiti konferencije kriznih stožera².

¹ Na primjer, slijedeći tekstovi na web sajtu media.ba: <https://media.ba/bs/magazin-novinarstvo/medijski-bunt-u-hercegovini>; <https://media.ba/bs/magazin-novinarstvo/komuniciranje-kriznih-stabova-suzen-prostor-za-novinarska-pitanja>

² Portal bljesak.info između ostalih.

Ombudsmani Bosne i Hercegovine povodom kompleksnosti mjera i zadatka pred kojim su se našle vlasti u Bosni i Hercegovini uslijed situacije sa Covidom 19 dijele zapažanje Ustavnog suda Bosne i Hercegovine koji ističe³:

"(...) da se radi o nezabilježenom događaju u suvremenoj povijesti i o novom načinu postupanja svih tijela izvršne, i uopće javne vlasti."

Vlasti se suočavaju sa zadatkom da zaštite zdravlja stanovništva, spriječe širenje bolesti a istodobno omogućue pristup informacijama građanima i očuvanje svih sloboda. Pri tomu, evidentno je da se često mora pribjeći što strožijim mjerama, bar u određenim inicijalnim fazama.

Ipak, smatramo da se u svrhu očuvanja slobode izražavanja i interesa javnosti mjere trebaju razmatrati, potrebe njihove proporcionalnosti, pri tomu na bilo kakav način ne dovoditi bilo čije zdravlje u pitanje.

Pri tomu krizni stožeri imaju više mjera na raspolaganju, od korištenja informacionih tehnologija, većeg stupnja zaštite, većih prostorija, pa čak i konferencija na otvorenom prostoru.

Nakon razmatranja predmeta Ombudsmani Bosne i Hercegovine su na osnovu članka 32. Zakona o ombudsmanu za ljudska prava ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", broj: 19/02, 35/04 i 32/06) donijeli ovu preporuku:

PREPORUKA

Pozivaju se naprijed navedeni krizni stožeri da preispitaju svoju praksu u svezi prisustva novinara i medijskih djelatnika konferencijama za medije u smislu osiguranja što veće uključenosti novinara, te u tom smislu razmotre i mogućnost korištenja informacijskih tehnologija.

Pri tomu, na bilo kakav način ne ugrožavajući bilo čije zdravlje.

Informaciju o realiziranju ove preporuke potrebno je dostaviti u roku od 10 dana od dana prijama iste.

Ombudsmani Bosne i Hercegovine
Prof. dr. Ljubinko Mitrović, v.r.
Dr. Jasminka Džumhur, v.r.
Nives Jukić, v.r.

³ Presuda Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u predmetu broj AP-1217/20 od 22.04.2020. godine, paragraf 62.